

HƯỚNG DẪN HỌC SINH KHỐI 9 TỰ HỌC

TIẾT 9,10: CHỦ ĐỀ VĂN BẢN THÔNG TIN

Giới thiệu bài:

Về với Quảng Bình, mảnh đất miền Trung gánh hai đầu đất nước, nơi hội tụ giữa các yếu tố tự nhiên và văn hóa của cả hai miền Nam – Bắc, mỗi chúng ta đều xúc động và tự hào. Theo dòng chảy lịch sử, trong quá trình đấu tranh và xây dựng, nhân dân Quảng Bình đã góp phần hun đúc và đắp xây nên truyền thống kiên cường trong đấu tranh chống giặc ngoại xâm; cần cù, thông minh, sáng tạo trong lao động sản xuất. Vì thế, mảnh đất Quảng Bình đã sản sinh biết bao nhiêu người con nổi tiếng như Lê thành hầu Nguyễn Hữu Cảnh, đại tướng Võ Nguyên Giáp, nhà thơ Lưu Trọng Lư, Hàn Mặc Tử ... Và Quảng Bình còn nổi tiếng có phong cảnh thật kỳ vĩ, sơn thủy hữu tình với nhiều cảnh quan thiên nhiên đẹp, thắng cảnh nổi tiếng: đèo Ngang, Vùng Chùa Đảo Yến, bãi Đá Nhảy, biển Nhật Lệ ... Đặc biệt là Vườn quốc gia Phong Nha Kẻ Bàng được Unesco công nhận là Di sản Thiên nhiên thế giới với “Vương quốc hang động” nơi tiềm ẩn nhiều điều bí ẩn và hấp dẫn mọi người.

Hôm nay, cô và các bạn, chúng ta sẽ cùng tìm hiểu khám phá vẻ đẹp diệu kỳ của Động Phong Nha qua văn bản “Động Phong Nha – đệ nhất kì quan động”.

Đầu tiên, các bạn hãy đọc văn bản “Động Phong Nha – đệ nhất kì quan động” nhé!

ĐỘNG PHONG NHA – ĐỆ NHẤT KỲ QUAN ĐỘNG

Động Phong Nha là danh thắng tiêu biểu nhất của hệ thống hang động thuộc quần thể danh thắng **Phong Nha – Kẻ Bàng**. **Phong Nha** được bình chọn là một trong những hang động đẹp nhất thế giới với các tiêu chí: Sông ngầm dài nhất, Hồ nước ngầm đẹp nhất.

Cửa hang cao và rộng nhất, Các bãi cát, bãi đá ngầm đẹp nhất, Hang khô rộng và đẹp nhất, Hệ thống thạch nhũ kỳ ảo và tráng lệ nhất, Hang động nước dài nhất. Động Phong Nha là một điểm đến được nhiều du khách lựa chọn trong chuyến du lịch Quảng Bình.

Toàn cảnh bến thuyền Sông Son nơi bắt đầu tham quan Động Phong Nha

Từ Thành Phố Đồng Hới tỉnh Quảng Bình đi đường Phan Đình Phùng theo đường Hồ Chí Minh để bắt đầu chuyến du lịch khám phá động Phong Nha “Di sản thiên nhiên thế giới Phong Nha-Kẻ Bàng”, đến Phong Nha, Du khách xuống bến thuyền đi theo sông Son vào động Phong Nha.

Phong cảnh sông núi hữu tình

Sông Son rộng chừng 35-40 mét, nước xanh ngắt, trong thấu đáy, nhìn rõ cả những đàn cá đang bơi. Nước thì xanh như màu xanh đồng, nhưng lại gọi là sông Son vì vào mùa mưa, nước mưa bào mòn đất đá ở các triền núi đổ xuống làm nước sông đỏ như màu gạch son. Nhưng có một câu chuyện ly kỳ khác, có lẽ đã ra đời từ thời khai thiên lập địa, cũng giải thích về tên của dòng sông Son.

Thuyền xuôi dòng Sông Son vào hang động Phong Nha

Chuyện kể ngày xưa, có vị tiên sư đại pháp người Trời thường xuống du ngoạn cảnh hạ giới, thấy yêu mến nơi này bèn ở lại rồi dạy dân cách làm ăn. Một năm kia xảy ra đại hạn, muôn vật khô héo; để cứu dân, vị tiên sư đại pháp lên về Trời khời trộm nguồn nước từ thiên cung chảy xuống nơi là dòng sông Son bây giờ.

Flycam Ngã 3 Sông Sơn vào hang Động Phong Nha

Dòng nước tươi mát cỏ cây, cứu sống muôn loài, nhưng vị đại sư bị triệu về Trời chịu hình phạt. Dân làng cảm kích tấm lòng son của vị đại sư nên đặt tên cho sông này là sông Sơn. Sông Sơn chảy từ động Phong Nha và nối vào sông Gianh.

Sông Sơn chảy ngầm trong Động Phong Nha kỳ vĩ

Hai bên bờ sông Son là những ngọn núi cũng xanh ngắt. Thuyền máy chở khách du lịch chạy xuôi ngược san sát trên sông. Thi thoảng mới gặp vài cái thuyền nhỏ đánh lưới cá, vớt rong rêu; đôi chỗ thấy cảnh bờ tre ngọn uốn cong mềm mại như cần câu, lũ trẻ con ra tắm sông, nô giỡn trong làn nước tung toé; mẹ con đàn bò dẫn nhau xuống uống nước; mấy cô con gái ra gội đầu, giặt áo, rửa rau, vo gạo... trên những cây cầu tre bắc lài ra mặt sông. Khung cảnh thật thanh bình và dễ làm cho người ta nhớ đến một vùng quê thanh bình nào đó tận trong ký ức...

Phong cảnh hữu tình hai bên dòng sông Son

Động Phong Nha dài 7.729m. Cửa động rộng 20-25m, cao khoảng 10m . Thuyền tắt máy, người chèo thuyền dùng sào đưa thuyền lạng lẽ tiến vào trong lòng động Phong Nha. Cửa động hình thang, cao chừng 10 mét, rộng 20-25 mét. Lọt vào trong động, cảm giác oi nồng của mùa hè nơi miền Trung gió Lào lập tức biến mất.

Cửa vào Động Phong Nha nhìn từ trên cao

Trong lòng động mát như trong căn phòng gắn máy lạnh. Đây là cảm giác ai cũng nhận thấy giống nhau, chứ còn từ đây vào trong động, một thế giới u linh, kỳ thú ... sẽ hiện ra; và chúng huyền ảo đến mức sự cảm nhận của chúng ta có thể không ai giống ai nữa.

Khung cảnh trước cửa động

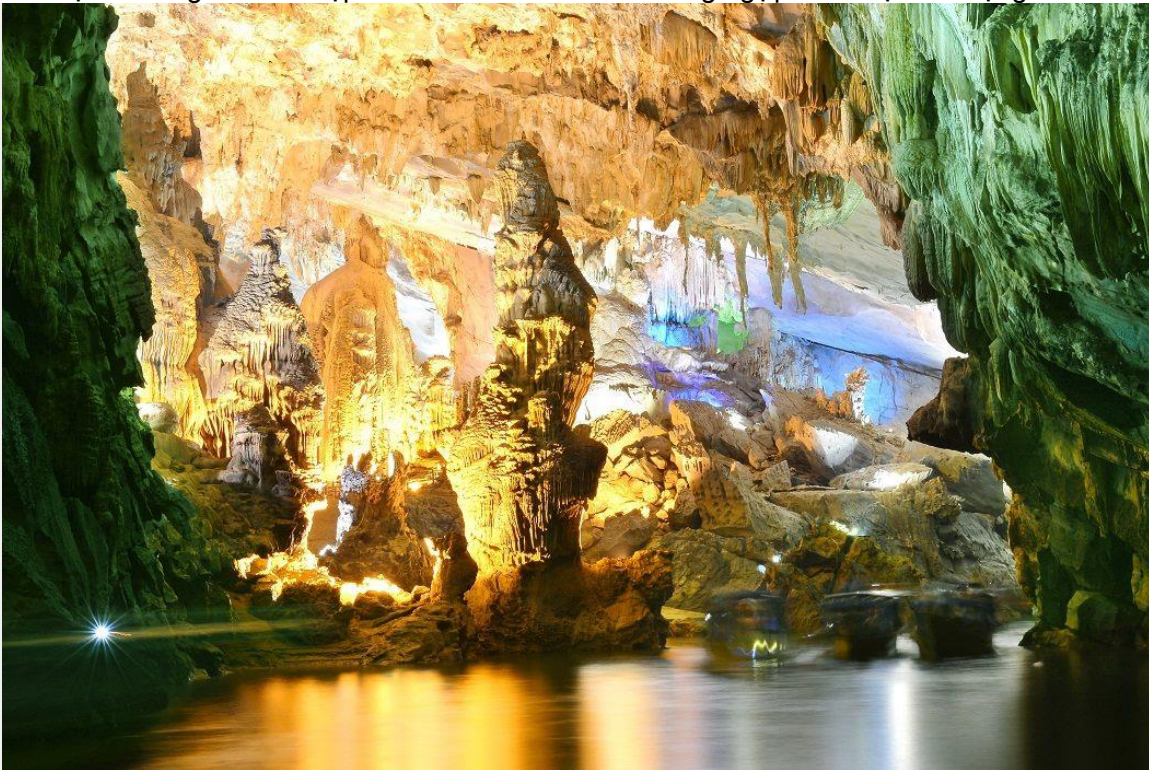
Du khách tham hiểm Động Phong Nha 4500m

Vào trong hang mới biết thế nào là nước chảy, đá mòn! Sự xâm thực của nước mưa vào đá vôi đã gây ra tình trạng cắt xẻ mảnh liệt ở các dãy núi, khối núi, tạo thành những địa hình đa dạng: Lòng núi bị đào thành hang động, đường hầm, sông ngầm, giếng sâu; các khối núi bị tách thành vách dựng đứng và những cảnh tượng lạ lùng... Khi bạn ngược nhìn lên rồi xoay ngang, xoay ngược ngắm nhìn, những hình ảnh của nhũ đá, của những ánh đèn lung linh phản chiếu. Ai cũng phải trầm trồ vì vẻ đẹp.

Từ bên trong của hang nhìn ra ngoài

Theo thuyền độc mộc bồng bềnh vào hang sâu, bóng tối trong hang làm cho các ánh nhũ của các thạch đá, sáng lấp lánh huyền ảo, đẹp lạ lùng. Xuôi thuyền hơn 600m đường nước trong động, du khách được thưởng thức vẻ đẹp thiên nhiên kì vĩ đến choáng ngợp của “Đệ nhất động”.

Vẻ đẹp thiên nhiên kì vĩ đến choáng ngợp của “Đệ nhất động”

Chúng kiến những hình ảnh kỳ lạ của tạo hóa thiên nhiên, mỗi du khách không khỏi xúc động trước vẻ đẹp của thạch nhũ. Cái đẹp mang những hình dáng vô cùng hoang sơ nhưng mang tính kỳ dị và luôn biết cách thu hút mọi ánh mắt của du khách dồn về phía mình với những hình thù kỳ dị nguyên sơ mà trí tưởng tượng của con người tha hồ gán cho chúng biết bao huyền thoại, sự tích... Khó có thể mô tả vẻ đẹp hùng vĩ của những buồng, những hành lang đá vôi phủ đầy thạch nhũ long lanh dưới ánh đuốc của dòng sông ngầm.

Vị trí đẹp nhất Động Phong Nha với dòng sông ngầm và bãi cát dài

Động Phong Nha là hang động tiêu biểu nhất về giá trị thẩm mỹ và sự độc đáo tại Di sản Phong Nha – Kẻ Bàng, được Hiệp hội Hoàng gia Anh bình chọn là một trong những hang động đẹp nhất thế giới với 7 tiêu chí: Hang có con sông ngầm đẹp nhất; Có cửa hang cao và rộng; Có bãi cát, bãi đá ngầm đẹp; Có hồ nước ngầm đẹp; Có hang khô rộng và đẹp; Có hệ thống thạch nhũ kỳ ảo và tráng lệ; Là hang nước dài nhất.

Động Phong Nha có sông ngầm và bãi cát tuyệt đẹp

Du khách sẽ sang hang Tiên và hang Cung Đình cùng những cột nhũ đá cao trên 20m được thiên nhiên tạo nên. Đây cũng là hai hang tiêu biểu của động Phong Nha có hệ thống nhũ đá huyền ảo và kỳ vĩ cùng hàng ngàn những kiệt tác được hình thành bởi tạo hoá, với vô số những hình ảnh kỳ lạ và hấp dẫn. Trong hang Tiên, thiên nhiên đã tạo trên vách đá hình dáng những nàng tiên với mái tóc dài, màu vàng óng ả.

Hang Cung Đình có nhũ đá giống ngai vàng, được thiên nhiên “chạm trổ” cực kỳ tinh xảo... Nếu gõ nhẹ vào chuỗi thạch nhũ giống hình phím đàn thì người ta tưởng như đang thưởng thức âm điệu của tiếng đàn tơ-rưng trầm bổng âm vang.

Hình ảnh mái tóc tiên

Một khi bước vào thế giới lung linh kỳ ảo đó, chúng ta thật khó mà mô tả được hết những vẻ đẹp tuyệt vời của những buồng, những hành lang đá vôi phủ đầy thạch nhũ vừa long lanh với những đường sáng lọt vào từ các khe đá gọi vào, với những hình dáng kỳ lạ, nhưng qua đó cũng mang cá tính độc đáo của những nhà điêu khắc khó tính. Nhà điêu khắc thiên nhiên đã rất khéo léo và tinh tế trong việc chọn vật liệu, xây dựng hình tượng và thổi hồn vào đó với biết bao hình thù đặc sắc.

Phần hướng dẫn

- Dưới đây là phiếu hướng dẫn học tập. Phiếu gồm có 2 cột: một, hướng dẫn học tập và hai là phần ghi bài.
- Học sinh đọc kỹ và thực hiện theo yêu cầu ở phần **Hướng dẫn học tập**, sau đó ghi bài vào vở.

HƯỚNG DẪN HỌC TẬP	GHI BÀI TIẾT 9,10: CHỦ ĐỀ VĂN BẢN THÔNG TIN
<p>H: Xác định Kiểu văn bản và phương thức biểu đạt chính.</p> <p>H: Ấn tượng chung của em sau khi đọc bài văn?</p> <p>H: Em hiểu như thế nào về nhan đề của</p>	<p>A. Đọc hiểu: <i>Động Phong Nha – Đệ nhất kì quan động</i> https://phongnhaexplorer.com/phong-nha/dong-phong-nha-4.html</p> <p>+ Kiểu văn bản nhật dụng</p> <p>+ Phương thức biểu đạt: thuyết minh</p> <p>* Nội dung: giới thiệu về vẻ đẹp thiên nhiên kì vĩ của <i>Động Phong Nha – Đệ nhất kì quan động</i></p> <p>+ Nhan đề: “<i>Động Phong Nha – Đệ nhất kì quan động</i>”: ngợi ca vẻ đẹp kỳ lạ hiếm thấy của</p>

văn bản?

Em hãy gạch chân các thông tin về Động Phong Nha:

- + Giới thiệu chung – vị trí địa lý
- + Dòng sông Sơn: nguồn gốc, vẻ đẹp...
- + Động Phong Nha: Không khí, cảnh quan....

Em thích nhất hình ảnh nào trong văn bản, vì sao?

Em hiểu thế nào là miêu tả?

Em còn nhớ gì về các biện pháp tu từ đã

Động Phong Nha.

* **Nghệ thuật:**

+ Hình ảnh sống động, chân thực

+ Lòng yêu mến thiên nhiên, yêu đất nước của tác giả

B. Tập làm văn

SỬ DỤNG MỘT SỐ BIỆN PHÁP NGHỆ THUẬT VÀ YẾU TỐ MIÊU TẢ TRONG VĂN BẢN THUYẾT MINH

I. TÌM HIỂU BÀI

-Miêu tả là dùng ngôn ngữ làm cho người nghe, người đọc có thể hình dung được cụ thể sự vật, sự việc như đang hiện ra trước mắt hoặc nhận biết được thế giới nội tâm của con người.

- Các biện pháp tu từ: so sánh, nhân hóa, ẩn

học từ lớp 6 đến lớp 8? Hãy kể tên các biện pháp tu từ đó.

H: Trong văn bản “Động Phong Nha – Đệ nhất kì quan động”, em hãy tìm yếu tố miêu tả và biện pháp nghệ thuật được sử dụng. Vai trò của các yếu tố này trong văn bản?

H: Theo em, để thuyết minh nét đẹp kỳ lạ đến tuyệt vời của Động Phong Nha, chỉ dùng phương pháp liệt kê thì có nêu được sự kỳ lạ đó không?

LUYỆN TẬP:

Em đã từng đi đến nơi nào trước đây? Em hãy viết một đoạn văn giới thiệu đôi nét về cảnh quan nơi đó.

• **GV gợi ý:** Đoạn văn gồm 3 phần:

+ Mở đoạn: Giới thiệu chung về địa danh mà em từng đến tham quan

+ Thân đoạn: Trình bày cụ thể một đôi nét ấn tượng về nơi đó.

+ Kết đoạn: Khái quát lại vẻ đẹp của cảnh quan và cảm xúc của em.

dụ, hoán dụ, liệt kê...

- Dùng cách miêu tả bằng hình ảnh, số liệu và ngôn ngữ, biện pháp nghệ thuật so sánh, tưởng tượng về vẻ đẹp của dòng sông Sơn, cảnh quan hang Tiên, hang Cung Đình, thạch nhũ, bãi cát.... biến cảnh vật từ vật vô tri thành vật sống động có hồn.

=> *Văn bản trở nên sinh động, hấp dẫn, thu hút người đọc.*

II. LUYỆN TẬP

HS hoàn thành bài tập